

Spegel, spegel på väggen där - säg vilket det vackraste språket är! Det finns inget lätt sätt att komma fram till det, och alla har sina favoriter. På en språklig skönhetstävling i Paris 1934 kom dock ukrainska på tredje plats efter franska och persiska. Jag har inte hört talas om några språkliga skönhetstävlingar efter det!

Irländska har inga ord för "ja" eller "nej". För att besvara en fråga använder man verbformer. Så svaret till "Sålde de huset?" är "(de) sålde" eller "(de) sålde inte". Eller på irländska: "Ar dhíol siad an teach? Dhíol. Níor dhíol." Även om irländska inte har några ord för "ja" och "nej" så har det många unika ord, precis som språket på nästa sida...

Det finns ett uttryck på spanska "¡el mundo es un pañuelo!" (världen är en näsduk) för att uttrycka vår förvåning när vi träffar någon av en slump på ett oväntat ställe, och för att säga att världen är mycket mindre än vi trott. Och är inte det kärnan i att lära sig språk och att lära sig om andra kulturer? Spanska är verkligen ett världsspråk med 20 länder som har spanska som officiellt språk - ¡Olé!

Luxemburgiska fick sin skriftliga form ganska nyligen. Förut skrev man oftast inte luxemburgiska, så det fanns inga officiella regler för stavning och grammatik förrän de etablerades av regeringen för cirka 40 år sedan, år 1984. Och hur är det med teckenspråk, kan man skriva ner dem? Gå till nästa sida för att få reda på det.

Fram till nyligen har romani chib enbart förts vidare till nästa generation muntligen, så det finns ingen generell skrivstandard. Individuella varieteter av romani chib skrivs med alfabetet som ofta baseras på de omgivande språken där en grupp romer lever. Idag är det möjligt att läsa politiska texter, tidningar och till och med Shakespeare på romani chib!

Frisiska är antagligen det nu levande språk som är mest likt engelska. "De sinne is waarm en it ljocht fan de sinneskyn fielt noflik mei de sêfte wyn." Förstod du det där? Så här säger man på engelska: "The sun is warm and the light from the sunshine feels good with the soft wind" (Solen är varm och ljuset från solskenet känns skönt med den ljumma vinden).

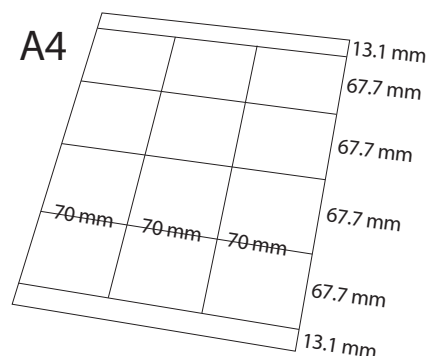
Nederländska har ett mycket speciellt ord: "gezellig". Det är ett av språkets mest använda ord och beroende på sammanhanget kan det översättas till en mysig eller rolig känsla, eller en trevlig stämning. Det kan också visa på en känsla av tillhörighet, tid som man tillbringar med nära och kära eller att träffa en vän efter lång tid. Till exempel: "Vi har haft en gezellige kväll, då vi har spelat spel och haft kul..."

Om du på katalanska vill säga att bara några få vänner kom till din födelsedagsfest (vilket förhoppningsvis aldrig händer dig!) kan du säga "quatre gats" eller "fyra katter" och allt skulle bli tydligt. Så innan du klagat över den tråkiga festen, glöm inte att säga "gràcies!" (tack) till de fyra katter som faktiskt kom!

Det er ingen ko på isen är danska för "Det är ingen ko på isen" men dess faktiska betydelse är "Det är inga problem". Så om du inte ser några kor på isen så borde allt gå bra. Som du säkert har märkt använder många språk djur i sina uttryck.

Ordet "alfabet" kommer från de två första bokstäverna i det grekiska alfabetet: "alfa" och "beta". Grekiska skrivs numera från vänster till höger, precis som andra europeiska språk, men så har det inte alltid varit. Till en början kunde det skrivas från höger till vänster, och till och med med alternerande riktningar på varje rad. På nästa sida ska jag visa dig en lustig vana som en av grekernas grannar har...

Finska är ett av de få nationella språken i Europa som inte är indoeuropeiska. Det tillhör en annan språkfamilj tillsammans med estniska och ungerska. Det finns många saker som man kan säga på finska med ett enda ord. Istun betyder "jag sitter", istahtaisin är "jag skulle sitta ett tag", istahdan "jag kommer att sitta ett tag", istahtaisinkohan "jag undrar om jag borde sitta ett tag".

Hej! Jag heter Lara! Kom med mig på den här fascinerande resan genom Europas vackra språk. Vi börjar resan i "krasavik". Vänta, var då? "Krasavik" (april) är den vackraste månaden i Belarus, och därför har man valt att ge den namnet "vacker". Och vem tycker inte om våren?

I pizzans, pastans och ostens land är det ingen överraskning när någon blir "abbiocco". Det finns ingen exakt motsvarighet på svenska, men abbiocco är en känsla man kan få när man har ätit mycket mat. Gå till nästa sida för att upptäcka ännu ett matrelaterat ord...

Letter älskar att sjunga! "Dainas" är lettiska folkvisor som innehåller gamla lettiska visdomsord. "Dainas" skapades för mer än tusen år sedan och ingick i firanden (som det årliga midsommarfirandet på bilden), dagligt arbete, tankar om livet i muntlig form. Det finns mer än 1,2 miljoner "dainas" totalt!

Maltesiska är det minsta officiella språket i EU när det gäller antalet talare. Det liknar det feniciska språket som talades i områden runt Medelhavet för 3000 år sedan. Maltesiska är det enda språket i Europa som tillhör den afroasiatiska språkfamiljen och också det enda språket i den familjen som använder det latinska alfabetet. Gå till nästa sida så ska jag visa dig ett ganska isolerat språk...

Ester älskar vokaler! Vokalernas roll i estniskan är bland de största av alla de europeiska språken, och det finns många ord som "Jäääär" (iskant), "Töö-öö" (arbetskväll) eller "Õueaiaääre" (kanten på ett staket som omsluter en gård)! Låt mig nu få visa dig ett språk som kan bilda en hel mening som innehåller enbart vokaler...

Om du inte tycker om vokaler kanske tjeckiska är ett språk för dig! Tjeckiskan älskar konsonanter. Ord som bara består av konsonanter, som "krk" (hals), "prst" (finger) eller "smrk" (tall) är mycket vanliga. Försök säga den här tjeckiska tungvrickaren "Chrt pln skvrn zdrhl z Brd", som betyder "En vinhund full av prickar rymde från Brdybergen". Kärleken till konsonanter delas också av en granne - kan du gissa vilken?

Det internationella teckenspråket används ofta bland teckenspråkstalare från olika länder, som inte har ett gemensamt språk - som namnet antyder är det ett internationellt språk. Det kan skrivas ner på en rad olika sätt. Till exempel används vissa symboler för att beskriva hur man håller handen och hur man rör den för ett visst tecken, liksom ansiktsuttryck. Eftersom vi talat så mycket om alfabeten...

Litauiska är ett av de äldsta språken som talas i världen, och det har till och med ord som liknar sanskrit, såsom "vyras" (man), "šuo" (hund), "avis" (får). Det betyder att litauer kan känna igen vissa ord när de hör det här indiska språket. Jag börjar bli hungrig, så jag ska ta mig någonting att äta.

När albaner ruskar på huvudet från sida till sida betyder det inte "nej", utan tvärtom "okej, jag håller med, jag lyssnar". På motsvarande sätt betyder att nicka på huvudet uppåt och neråt inte "ja". Det betyder "jag är ledsen, tyvärr inte" och verkar användas vid dåliga nyheter. Så var särskilt försiktig när du skakar på huvudet i Albanien - du kanske har gått med på något som du inte tänkte dig!

Det finns mellan 60 och 100 ord som beskriver olika typer av regn på galiciska. Om du har varit i Galicien så vet du varför! Till exempel betyder "babuña" ett regn som låter som ett litet barn, "torbón" är regn med åska och "ballón" är ett kraftigt men kortvarigt regn som kommer och går i flera dagar...

Visste du att franska har ett särskilt sätt att räkna mellan 70 och 99? För numret 75 säger man ordagrant "60 plus 15". Dessutom säger man för numret 80 "4 gånger 20"! 96 blir därför "4 gånger 20 plus 16". Fransktalande måste vara duktiga på matematik! Franska anses också vara ett av de vackraste språken, tillsammans med... vågar du dig på en gissning?

På svenska har vi kommit på ett perfekt ord för att uttrycka jämvikt och säga "inte för lite, inte för mycket... utan precis rätt mängd": "lagom". Vi svenskar kan lätt säga att vi har ätit precis lagom! Vi har pratat mycket om unika ord, så nu tar vi oss en titt på några unika uttryck...

Serbiska är ett av de få europeiska språken som använder både det kyrilliska och det latinska alfabetet. Serbisktalande kan använda båda alfabetena lika bra. Av de slaviska språken har serbiska en av de kortaste kyrilliska alfabetena: det innehåller 30 bokstäver. Apropå alfabeten, låt mig visa dig ett språk som har ett riktigt unikt alfabet...

Vi brukar uttrycka våra reaktioner med korta fraser eller ord som inte har någon särskild betydelse. Makedonska har ett coolt sätt att göra det här på - "Lele"! "Lele" kan betyda "Herregud!" eller "Åh, wow!" och man kan lägga till så många "lele" som man vill. Så man kan säga "Lele lele lele! Vilken fin hund!". Gå till nästa sida för att upptäcka ett språk som inte har orden "ja" eller "nej"...

Det rumänska språket har också många vokaler. Rumänskan kan till och med bilda en förståelig mening som bara består av vokaler: "Oaia aia e a ei, eu i-o iau" betyder "Det där fåret är hennes, jag tar det". Det finns också några språk som verkar vilja undvika vokaler helt och hållet...

Två personer är mycket speciella på slovenska! Man har inte bara en person i singular (för en person) och en pluralform (för flera personer), utan också en form för exakt två personer! Så om du vill säga "du och jag" kan du säga "midva" (vi två, för två män eller en man och en kvinna), eller "midve/medve" (vi två, för kvinnor). Apropå antal och siffror, nu vill jag visa dig ett språk med ett intressant räknesystem...

Norrmän har många ord som har 'jättestor' inverkan på andra språk som har fler talare. Vem har inte hört talas om ett "troll"? Om troll känns lite läskiga för dig (det gör de för mig också!), så tänk i stället på de vackra norska "fjordarna" och om de väcker din reslust så glöm inte engelska ordet "egg" (ägg) som också har norskt ursprung.

Vanligtvis tillhör språk språkfamiljer och delar många egenskaper med andra, men baskiska är något av ett ensambarn... Det tros vara ett av de äldsta språken i Europa och dess ursprung är fortfarande ett mysterium. Så om du vill tillhöra en exklusiv klubb och bli en "euskalduna" (baskisktalande person), prova det här språket!

Tyska är ett av de språk som har längst ord. För att beskriva saker kan man helt enkelt kombinera olika ord så att de bildar ett nytt. Ordet för en kvalificeringsmatch i världsmästerskapen i fotboll är "Fußballweltmeisterschaftsqualifikationsspiel". Vissa ord kan vara lite svåra att förstå om man inte vet vilka ord som har kombinerats, såsom "Urinsekten", men den får du klura ut själv!

Även bulgarer nickar för "nej" och skakar på huvudet för "ja". En annan ovanlig egenskap som bulgariska har är att det är ett av de få slaviska språken som inte har några kasus. Så det borde vara lättare att lära sig än tjeckiska, som har 7 kasus! Bulgariska delar denna egenskap endast med makedonska.

Azerbajdzjanska använder också "o" för han, hon, den och det. Men det är inte det enda som språket har gemensamt med turkiska. Ord som "med" och "för" kommer inte före substantivet utan efter det: så på azerbajdzjanska heter "med min mamma" "anam ilə" eller ordagrant "mamma min med". Ett annat särdrag är att när man skriver azerbajdzjanska med latinska eller kyrilliska bokstäver skrivs det från vänster till höger. När man skriver det med arabiska tecken skrivs det från höger till vänster.

Nordsamiska är ett av de samiska språken och det talas i flera länder i norra Europa. Därför är det inte konstigt att det har många ord som beskriver olika typer av snö och is. Till exempel är "čahki" en hård snöboll som kastas i riktiga snöbollskrig, "vahca" är nysnö eller lössnö och "soavli" är slaskig snö.

Ryska har ett unikt ord som beskriver ett lager av is som bildas, smälter efter en temperaturökning och sedan smälter igen: Гололедица (gololedica), som ungefär kan översättas till ett naket lager av is. Och visste du att det finns dubbelt så många som har ryska som förstaspråk jämfört med hur många som har engelska som förstaspråk i Europa?

Bosniska är mycket likt kroatiska och serbiska, men man kan märka att det finns en stark koppling till turkiska: under cirka 400 år var Bosnien en del av det ottomanska riket och tog därför in många låneord från turkiskan, såsom "minduše" (örhängen), "bujrum" (varsågod) eller "avlija" (innergård).

Ja, slovakiska tycker också om konsonanter! Många slovakiska ord bildas helt eller mestadels av konsonanter, såsom orden "prst" (finger), "štvrt" (fjärdedel, kvarter) eller "smrt" (döden). Slovakiska anses också vara det språk som är lättast att förstå för personer som talar andra slaviska språk. Gå till nästa sida för att upptäcka ett ganska ekonomiskt språk...

Tillsammans med serbiska och bosniska är kroatiska ett av de sydslaviska språk som har mycket gemensamt. Dessa språk är så lika att de som talar dem lätt kan förstå varandra. Det kortaste ordet på kroatiska består av en enda bokstav - a (men, och), o (om), u (i), s (med, från) eller k (till).

Det georgiska ordet "shemomet-chama" betyder att äta även om man är mätt för att maten är så god. Det kan översättas till ungefär "jag råkade äta upp alltihop". Georgiska har också ett av världens mest imponerande skriftsystem. På nästa sida ska jag visa dig ett ord som beskriver en mängd som vi alla vill uttrycka då och då...

Turkiska är ett språk som inte har något kön! Det finns ett enda ord för "han", "hon", "den" och "det", eller faktiskt bara en enda bokstav - "o". Så det går att beskriva en person på turkiska utan att ange om det är en kille eller en tjej. Gå till nästa sida för att se vilket annat språk som delar denna likhet med turkiska...

Island har inga närliggande grannländer och språket som vikingarna tog med sig på 800- och 900-talen har inte förändrats så mycket som man skulle kunna tro under århundradena. Isländska undviker att använda utländska ord och föredrar att bilda nya ord från gamla vikingaord. Så ordet för dator "tölva" kommer från de gamla orden "tala" (nummer) och "völva" (spåkvinnna).

Ungerska är ett av de svåraste språken man kan lära sig på grund av sina 26 grammatiska kasus och många komplexa regler. Men det är väl värt mödan, eftersom det är bra på att fånga särskilda ögonblick med ett enda ord. "Aranyhíd" är ordagrant "en gyllene bro" men betyder en gnistrande spegling av solen på vattenytan.

Rätoromanska är det minst kända av Schweiz fyra officiella språk. Dess historia börjar före Kristi födelse: romarna, som erövrade området mellan Rätiska alperna och Donau, blandade sitt språk latin med språken som lokalbefolkningen talade. Gradvis utvecklades rätoromanska ur den här blandningen - och det fortsätter att förändras även idag!

Walesiska "Llanfairpwllgwyngyllgogerychwyrndrobwlllantysiliogogogoch" är det längsta ortnamnet i Europa och det näst längsta i världen. Det betyder ungefär "Heliga Marias kyrka i sänkan med den vita hasseln nära den snabba strömvirveln i Heliga Tysilios röda grotta". Gå till nästa sida för att upptäcka ett språk som kan mäta sig med walesiska ortnamn när det gäller längden på ord...

Polska har många roliga uttryck. Till exempel, om du på polska säger "Nie mój cyrk, nie moje małpy" betyder det ordagrant "Inte min cirkus, inte mina apor", men det har inget att göra med apor utan betyder "Det är inte mitt problem". Det finns också ett annat språk som har ett roligt sätt att säga något liknande...

Engelska är världens mest talade språk. Det finns nästan 1,3 miljarder människor som talar engelska, men bara runt en tredjedel har det som förstaspråk. När vi talar samma språk förstår vi varandra och inser hur mycket vi delar. Då verkar världen inte vara så stor när allt kommer omkring.

Armeniskan använder ett alfabet som är unikt jämfört med andra europeiska språk. Det skapades för omkring 2400 år sedan! Eftersom armenierna är mycket stolta över sitt alfabet har de till och med rest ett monument över sina unika skrivtecken. Armenien firar sin egen språkdag, den heliga översättardagen, i oktober.

Du kanske inte tänker på portugisiska som ett världsspråk, men i och med att hela Brasilien talar det så har det mer än 220 miljoner förstaspråkstalare! Det räknas som det sjunde mest talade språket i världen! Portugisisktalande förstår i allmänhet spanska, galiciska och italienska, eftersom de här språken är mycket lika. Apropos galiciska...